

РЕАЛІЗАЦІЯ НАСТУПНОСТІ НАВЧАННЯ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Парій Христина

студентка III курсу спеціальності «Початкова освіта»

Комунального закладу Львівської обласної ради

«Бродівський фаховий педагогічний коледж

імені Маркіяна Шашкевича»

parii.h@brodypk.ukr.education

Кожна дитина – художник.

*Труднощі в тому, щоб залишитися художником,
вийшовши з дитячого віку.*

Пабло Пікассо

У Базовому компоненті дошкільної освіти та Державного стандарту початкової загальної освіти визначається пріоритетність компетентнісного підходу до розв'язання основних завдань дошкільної та початкової ланок освіти. Ці документи покликані забезпечити поетапне становлення дитячої особистості, її фізичний, пізнавальний, соціальний, естетичний розвиток, набуття нею практичного досвіду, необхідного у майбутньому житті. В період дошкільного віку дитина має поступово накопичувати первинний досвід взаємодії з зовнішнім світом, включаючи різні процеси самонавчання [2, с. 123]. Наступність між дошкільним закладом і початковою школою є важливою складовою навчального процесу, оскільки забезпечує плавний перехід дітей від дошкільного закладу до школи та підвищує ефективність навчання.

Теорія наступності означає, що вихователі дошкільних закладів і вчителі початкових класів повинні співпрацювати та координувати зусилля для забезпечення якісного та плавного переходу від дитячого садка до початкової школи. Це свідчить, що вихователі та вчителі повинні мати спільний погляд на процес навчання та виховання, діалог та обмін інформацією про дітей та їхні потреби, спільні підходи до викладання та навчальної діяльності, оцінювання рівня знань та умінь дітей.

Підходи наступності передбачають організацію спільної роботи дошкільних і ДНЗ. Зокрема, це може бути спільна розробка планів наступності, обмін досвідом між педагогами, організація спільних заходів та заходів забезпечення перегляду досягнень дітей у дошкільній та початковій освіті.

Одним із важливих аспектів наступності є розуміння особливостей розвитку дітей на різних етапах навчання та виховання. Наприклад, вихователі дошкільних закладів повинні більше зосереджуватися на розвитку мови та соціальних навичок, а вчителі початкової школи – на розвиток навичок.

Теорія наступності постулює, що дошкільний заклад і початкова школа повинні функціонувати як єдиний освітній простір з однією метою – забезпечення гармонійного розвитку дітей. Відповідно, наступність визначається як сукупність виховних умов і заходів, які забезпечують плавний перехід дітей від дошкільного закладу до початкової школи. На практиці наступність між дошкільним закладом і початковою школою досягається завдяки спільній роботі педагогів обох закладів. Зокрема, вчителі початкових класів відвідують дитсадки, щоб ознайомитися з потребами та здібностями дітей. Своєю чергою вихователі дошкільних закладів організують спільні заходи з учителями початкових класів для обміну досвідом та вирішення питань наступності. Крім цього, наступність досягається шляхом забезпечення єдності підходів до навчання та виховання дітей в обох закладах. Шкільна програма першого класу орієнтована на те, що дитина вже пройшла курс підготовки до школи та має певні базові знання. Дітям в старшому дошкільному віці потрібно знати основи математики (наприклад, рахувати від 1 до 10 і назад, розрізняти геометричні фігури і т. д.), уміння і навички зв'язного мовлення, важливим є читання й письмо (наприклад, відрізняти звуки і букви, ділити слово на склади і т. д.). До курсу навчання в садку також входить вивчення англійської мови. Програма сформована так, щоб ознайомити дітей з всіма напрямками, які потрібні для вступу до школи в перший клас. Це означає, що виховання і розвиток дітей має здійснюватися за одними принципами, методами і підходами.

Дошкільне та початкове навчання включає теорію та практику і має на меті створити умови для успішного навчання дітей, забезпечуючи плавний перехід між цими двома етапами освіти. Обґрунтування безперервності полягає в тому, щоб реагувати на потреби дитини та забезпечити послідовний навчальний процес, коли кожен етап готується до наступного. Цього можна досягти шляхом розроблення загальних стандартів у дошкільних і початкових школах, обміну досвідом між вчителями різних закладів та залучення взаємної підтримки вчителів і вихователів.

Практичні аспекти наступності охоплюють взаємодію дошкільного закладу та початкової школи. Зокрема, цього можна

досягти через спільні заняття, спільні проекти, взаємодію викладачів різних закладів, вироблення спільних методів навчання, обмін досвідом тощо. Основним завданням наступності є забезпечення плавного переходу дітей від дошкільного закладу до початкової школи, забезпечення сталого розвитку дітей з урахуванням їх індивідуальних потреб та забезпечення їх розвитку на основі педагогічних стандартів.

Неперервність освіти необхідна для того, щоб логічно створити єдиний освітній процес від дитячого садка до школи. Цей процес допомагає досягти цілісного розвитку особистості. У процесі навчання діти формують базові компетенції – уміння, знання та навички, необхідні для подальшого навчання та життя загалом. Володіння українською та іншими мовами, математичні здібності, знання в галузі природничих наук, техніки чи культури – це те, чого дитина навчається в молодшій школі завдяки здібностям, які вона розвинула в дитячому садку.

У дошкільному віці діти починають розвивати допитливість, ініціативність, відповідальність, креативність, навички комунікації. Початкова освіта базується на цих навичках і поглиблює їх.

Перехід між дитячим садком і школою має бути поступовим, оскільки діти мають пройти період адаптації. Якщо у перші роки навчання в школі будуть продовжувати та підіймати на інший рівень ту діяльність, яка була в дитячому садку, адаптація дитини буде значно легшою. Наступність в освіті означає збереження основних видів діяльності дітей дошкільного віку в початковій школі, зокрема: спілкування; ігри; рухова активність; пізнавальна діяльність; засвоєння господарсько-побутових навичок; ліплення, малювання, аплікація, конструювання, слухання музики, спів, хореографія, театральна діяльність.

У зв'язку з цим важливо враховувати особливості кожного закладу та дитини окремо, розвиток індивідуальних планів навчання.

Питання наступності між дошкільними закладами та початковою школою є важливим і актуальним у сфері освіти. Теоретично, наступність – це поняття, яке описує здатність системи освіти забезпечити безперервність навчання дітей, від початкових етапів до старшого віку. Наступність означає створення сприятливих умов для успішного переходу дітей з дошкільного закладу до початкової школи [1].

Основна ідея наступності полягає у тому, щоб забезпечити дітям можливість працювати з тими ж поняттями, які вони вже знають з

дошкільного навчального закладу, але в більш складних формах. Це дозволяє зменшити шок дитини при переході до початкової школи і сприяє її успішному навчанню.

У практичному плані наступність здійснюється через розвиток співпраці між дошкільними закладами та початковими школами, організацію зустрічей та обмінів між вчителями, обмін досвідом. Для цього важливо мати відповідну методичну базу, зокрема програми та навчальні матеріали, що відповідають вимогам наступності.

З метою забезпечення наступності між дошкільним закладом та початковою школою можуть бути проведені такі заходи:

- розроблення спільних програм із застосуванням тих же понять і термінів;

- організація зустрічей між вихователями і вчителями з метою взаємного знайомства і обговорення питань наступності;

- організація обміну матеріалами та методиками навчання.

Підготовка дошкільника до школи є важливим етапом в його розвитку і освіті. Нижче наведемо деякі поради щодо підготовки дошкільника до школи:

Розвивайте мовлення та комунікативні навички: Під час спілкування з дитиною старайтеся частіше використовувати різноманітні слова та фразеологізми, щоб збагатити його словниковий запас. Розповідайте дитині про свої враження, переживання та допоможіть йому вчасно виразити свої думки та почуття.

Розвивайте мислення та увагу: Заохочуйте дитину до розв'язання різних завдань, пазлів, конструювання різних будівель та допомагайте йому розвивати увагу. Вчіть його відмічати відмінності, знаходити спільне, розвивати аналітичне мислення.

Розвивайте навички самостійності: Навчіть дитину самостійно переодягатися, готувати собі прості страви, грати з іграшками, працювати з кольоровими олівцями та фарбами, щоб вона мала досвід самостійної діяльності.

Розвивайте емоційну стійкість: Вчіть дитину вмінню спілкуватися зі своїми ровесниками, розуміти їхні почуття та емоції, допомагайте їй знаходити спосіб вираження своїх емоцій та переживань.

Розвивайте фізичну активність: Навчіть дитину ходити, бігати, стрибати, кататися на велосипеді, щоб вона розвивала своє фізичне здоров'я та силу [1].

Допомогти вихователю у підготовці до занять може платформа Optima Kids. На відміну від старих програм освіти дітей раннього та

дошкільного віку, дистанційне навчання забезпечує індивідуальний підхід, підхід з можливістю підібрати зручний темп викладу матеріалу та реалізувати потенціал допитливих дітей. Платформа Optima Kids пропонує 200 тематичних занять, зокрема анімаційні ролики та розвивальні ігри. Все це абсолютно безкоштовно. Сучасні технології та методики дистанційної освіти забезпечують навчання у форматі гри. Платформа навчить дитину читати, писати, познайомить з елементарними математичними поняттями та базовими знаннями про навколишній світ. Інтерактивні вправи сформують пізнавальні процеси, такі як пам'ять, моторика, уважність до деталей, мислення тощо [3].

Отже, якщо буде тісна взаємодія садка і школи, то проблему наступності можна успішно вирішити, тому що це дає можливість спрямувати навчальний процес дошкільного закладу і початкової школи на розвиток виховання та навчання дітей старшого дошкільного віку й учнів початкових класів.

Список джерел

1. Богуш А.М. Дошкільна і початкова ланка освіти – сходинки наступності. Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка. *Збірник наукових праць*. 2017. №28.

URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2231/1/Doshkina%20i%20pochatkova%20lanky%20osvity%20%E2%80%93%20sходynky%20nastupnosti%20.pdf>.

2. Наступність дошкільного закладу і початкової школи у вихованні дітей: навчально-методичний посіб. / Кононенко В., Лисенко Н., Шоробута І., Лисенко В. Київ : Слово, 2013. 296 с.

3. Розвиваючі та навчальні ігри для дітей.

URL: <https://kids.optima.school/>